

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ
Кафедра хімії та охорони праці

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ ТА ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ»

рівень вищої освіти	другий (магістерський)
спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
назва освітньої програми	Державна служба
статус	обов'язкова

Краматорськ
ДДМА
2019

Робоча програма навчальної дисципліни «Охорона праці у галузі та цивільний захист» для підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», освітня програма «Публічне управління та адміністрування» на основі освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст», освітнього ступеня «молодший бакалавр».

Розробники:

_____ Г. О. Санталова, канд. хім. наук

Погоджено з групою забезпечення освітньої програми (лише для обов'язкових дисциплін):

Керівник групи забезпечення:

Розглянуто і затверджено на засіданні кафедри економіки підприємства, протокол № 13 від 27.08.2019 р.

Завідувач кафедри:

_____ Н.Ю. Рекова, д-р екон. наук, професор

Розглянуто і затверджено на засіданні Вченої ради факультету економіки та менеджменту
протокол № 1-08/19 від 28.08.2019 р.

Голова Вченої ради факультету:

_____ Є.В. Мироненко, д-р техн. наук, професор

І ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Актуальність вивчення дисципліни у зв'язку із завданнями професійної діяльності та навчання.

Безпека праці, як галузь практичної діяльності, спрямована на створення безпечних і нешкідливих умов праці. На сучасному етапі розвитку суспільного виробництва вона набуває все більш важливого значення. Створення безпечних і нешкідливих умов праці вимагає значних матеріальних витрат, впровадження знань і рішень науково-дослідних робіт в галузі охорони праці. Це – завдання для професійно підготовлених фахівців не тільки в галузі екології та охорони навколишнього середовища, але й в галузі забезпечення безпечних, нешкідливих, здорових умов праці на виробництві, в установах і організаціях. Тому роль знань з питань охорони праці управлінськими кадрами має дуже велике значення. Основні знання з питань охорони праці закладаються у процесі навчання майбутніх фахівців з публічного управління.

Мета дисципліни – формування у майбутніх фахівців (магістрів) умінь та компетенцій для забезпечення ефективного управління охороною праці та поліпшення умов праці у галузі публічного управління і основоположних засад забезпечення цивільного захисту. з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, а також усвідомлення нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці у конкретній галузі, навчання студентів знанням та навичкам поведінки в умовах надзвичайної ситуації, застосуванню засобів захисту населення від уражаючих факторів, вмінню організувати та проводити заходи ЦЗ на промислових об'єктах.

1.2. Завдання дисципліни:

- опанування системи знань про управління охороною праці з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, усвідомлення нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці у галузі публічного управління;

- набуття навичок у застосуванні теоретичних знань в процесі підготовки управлінських рішень, поведінки в умовах надзвичайної ситуації, застосування засобів захисту населення від уражаючих факторів, вміння організувати та проводити заходи цивільного захисту на промислових об'єктах, в установах і організаціях.

1.3. Передумови для вивчення дисципліни: складання фахового вступного випробування та/або вивчення дисциплін «Державна служба та служба в органах місцевого самоврядування», «Правове забезпечення публічного управління».

1.4. Мова викладання: українська

1.5. Обсяг навчальної дисципліни та його розподіл за видами навчальних занять:

Загальний обсяг становить 90 годин / 3 кредити, в т.ч.:

денна форма навчання: лекції – 9 годин, практичні (семінарські) – 9 годин, самостійна робота студентів – 72 години;

заочна форма навчання: лекції – 4 годин, практичні (семінарські) – 4 годин, самостійна робота студентів – 82 години;

II ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен продемонструвати достатній рівень сформованості таких програмних результатів навчання:

здатність використовувати засоби забезпечення безпечної діяльності відповідно до майбутнього профілю роботи, галузевих норм і правил, а також необхідного рівня індивідуального та колективного рівня безпеки у надзвичайних ситуаціях.

В результаті вивчення дисципліни формуються такі спеціальні результати:

у когнітивній сфері:

знання основних положень організації охорони праці в галузі, мету, структуру і завдання системи управління охороною праці (СУОП); джерел виникнення шкідливостей і небезпек в галузі, шляхи зменшення їх дії на працюючих;

знання порядку розслідування і обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій; методи аналізу травматизму і профзахворювань, їх основні причини; порядку відшкодування збитку постраждалому від нещасних випадків і профзахворювань, штрафні санкції до підприємств за порушення нормативних актів з охорони праці; засобів і методів колективного та індивідуального захисту від дії характерних для галузі шкідливих і небезпечних виробничих чинників; методів визначення ефективності заходів щодо поліпшення умов праці на підприємстві; характеристики зон ураження, які виникають у НС; способів та засобів захисту населення від уражаючих факторів аварій, катастроф, стихійних лих і сучасної зброї масового ураження; основ організації проведення рятувальних та інших робіт;

у психомоторній сфері:

уміння оцінювати динаміку ефективності функціонування СУОП, обґрунтовувати пропозиції щодо удосконалення СУОП; визначати вимоги норм, вимірювати і розраховувати фактичні величини виробничих небезпек і шкідливостей, шляхи зниження їх негативного впливу на працюючих; організувати розслідування нещасного випадку на виробництві; проводити атестацію робочих місць відповідно до встановленої методики, визначати оптимальні рішення щодо поліпшення умов праці;

застосовувати практичні методи, методологічні аспекти та логіку комп'ютерного дизайну при конструюванні, побудові та схемотехніці комп'ютерних систем та мереж, з врахуванням вимог техніки безпеки,

охорони праці та протипожежної безпеки в професійній діяльності; використовувати та володіти засобами дотримання норм, вимог та правил охорони праці та безпеки життєдіяльності в професійній сфері для проведення безпечної діяльності;

у афективній сфері:

усвідомлювати зміст довідково-нормативної та іншої технічної документації і літератури, ДГСТів та ДСТУ;

пояснювати і аргументувати загальні і часткові висновки за результатами досліджень; принципи організації роботи в умовах надзвичайної ситуації;

обґрунтовувати плани і програми забезпечення здійснення безпечної діяльності.

Формулювання спеціальних результатів із їх розподілом за темами представлені нижче:

Тема	Зміст програмного результату навчання
1	<p><i>У когнітивній сфері:</i> здобувач здатний продемонструвати знання суті системи управління охороною праці в галузі (СУОПГ), її місця і значення; особливості структури СУОПГ, її функцій і завдань; системи управління охороною праці на підприємстві (СУОПП), її складові, функціонування; здобувач здатний продемонструвати знання інструктивних матеріалів з оцінки факторів виробничого середовища і трудового процесу з метою атестації робочих місць, критеріїв оцінки умов праці;</p> <p><i>в афективній сфері:</i> здобувач здатний усвідомлювати вимоги положення про розслідування й облік нещасливих випадків, профзахворювань і аварій, вимоги щодо визначення страхових тарифів для підприємств, установ та організацій на соціальне страхування;</p> <p><i>у психомоторній сфері:</i> здобувач здатний проводити атестацію робочих місць, складати карти умов праці; виконувати аналітичну оцінку умов праці.</p>
2	<p><i>У когнітивній сфері:</i> студент здатний продемонструвати знання факторів, що впливають на функціональний стан користувачів комп'ютерів, особливостей роботи на ПЕОМ, розладів здоров'я користувачів комп'ютерів; здобувач здатний виявити знання основних напрямків поліпшення умов і охорони праці, показників ефективності заходів щодо поліпшення умов і охорони праці, визначення соціальної ефективності заходів і основних витрат на охорону праці на підприємстві, структуру річної економії на підприємстві від поліпшення умов праці;</p> <p><i>в афективній сфері:</i> здобувач здатний пояснити та охарактеризувати загальні вимоги безпеки до технологічного обладнання та процесів, заходи по їх виконанню; здобувач здатний обґрунтовувати методи визначення ефективності і вибір варіанта інвестування охорони праці</p>

Тема	Зміст програмного результату навчання
	<p><i>у психомоторній сфері:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • здобувач здатний застосовувати порядок розробки і затвердження нормативів гранично припустимих викидів, порядок числення і сплати збору за забруднення навколишньої природного середовища, нормативи збору, стягнутого за викиди основних забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення
3	<p><i>У когнітивній сфері:</i> здобувач здатний продемонструвати знання основних етапів розвитку ЦЗ України: закону про цивільну оборону від 1993 та 1999 р., створення Єдиної державної системи попередження та реагування на аварії, катастрофи та інші НС, Указу Президента про створення Міністерства по питанням НС та в справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи (28.10.96), Кодексу цивільного захисту України (2013 р.);</p> <p><i>в афективній сфері:</i> здобувач здатний розуміти загальні принципи організації і структури установ ЦЗ України, організаційну структуру цивільного захисту об'єкта національного господарства;</p> <p><i>у психомоторній сфері:</i> здобувач здатний аналізувати системи цивільного захисту в інших державах.</p>
4	<p><i>У когнітивній сфері:</i> здобувач здатний виявити знання класифікації надзвичайних ситуацій, основних понять та визначень, небезпечних об'єктів на території України, Донецької області, м. Краматорська; здобувач спроможний розкрити суть і структуру Єдиної державної системи попередження і реагування на аварії, катастрофи та інші НС;</p> <p><i>в афективній сфері:</i> здобувач здатний пояснити основні принципи і способи захисту населення при аваріях, катастрофах, стихійних лихах і воєнних діях; здобувач усвідомлює уражаючі фактори, характеристика їх впливу на людину і навколишнє середовище, характеристики осередків ураження і зон забруднення (зараження) радіоактивними речовинами та сильнодіючими отруйними речовинами;</p> <p><i>у психомоторній сфері:</i> здобувач здатний обирати і використовувати способи захисту населення при аваріях, катастрофах, стихійних лихах і воєнних діях; здобувач здатний охарактеризувати засоби індивідуального захисту, засоби захисту шкіри, їх використання, медичні та найпростіші засоби індивідуального захисту.</p>
5	<p><i>У когнітивній сфері:</i> здобувач здатний продемонструвати знання основ оцінки обстановки у надзвичайних ситуаціях, визначення меж і площі осередків ураження, факторів, які впливають на стійкість роботи об'єкта у НС;</p> <p><i>в афективній сфері:</i> здобувач здатний вести дискусію щодо шляхів і способів підвищення стійкості роботи об'єкта у надзвичайних ситуаціях;</p> <p><i>у психомоторній сфері:</i> здобувач здатний виконувати оцінку інженерної та пожежної обстановки, організацію і проведення досліджень з оцінки стійкості об'єкта в надзвичайних ситуаціях.</p>

III ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Розподіл обсягу дисципліни за видами навчальних занять та темами

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма					Заочна форма						
	Усього-го	у тому числі				Усього-го	у тому числі					
Л		П	лаб	інд	СРС		Л	П(С)	лаб	інд	СРС	
1. Система управління охороною праці	16	1	1			14	17	1				16
2. Економічні та екологічні аспекти охорони праці.	18	2	2			14	17		1			16
3. Цивільний захист в сучасних умовах	18	2	2			14	18	1	1			16
4. Способи захисту населення у надзвичайних ситуаціях	19	2	2			15	19	1	1			17
5. Оцінка обстановки у надзвичайних ситуаціях	19	2	2			15	19	1	1			17
Усього	90	9	9			72	90	4	4			82

Л – лекції, П (С) – практичні (семінарські) заняття, Лаб – лабораторні заняття, СРС – самостійна робота студентів.

3.2. Тематика лекційних занять

Тема 1. Система управління охороною праці

Аналіз і профілактика виробничого травматизму та профзахворювань. Особливості праці користувачів ЕОМ. Вплив ЕОМ на здоров'я та працездатність людини. Методи аналізу травматизму та профзахворювань. Основні причини травматизму. Законодавчі основи профілактики травматизму та профзахворювань. Положення про розслідування й облік нещасливих випадків, профзахворювань і аварій. Спеціальний порядок розслідування нещасливих випадків і профзахворювань. Статистична звітність з питань охорони праці. Порядок і терміни розслідування нещасних випадків, професійних захворювань, аварій на виробництві. Спеціальне розслідування нещасних випадків. Порядок відшкодування збитку у випадку ушкодження здоров'я, зв'язаним з виконанням трудових обов'язків. Управління охороною праці в галузі та на підприємствах. Атестація робочих місць. Система управління охороною праці в галузі (СУОПГ), місце і значення. Методичні рекомендації щодо проведення атестації робочих місць. Карти умов праці. Оцінка технічного та організаційного рівня робочого місця. Аналітична оцінка умов праці.

Тема 2. Економічні та екологічні аспекти охорони праці.

Основні напрямки по поліпшенню умов і охорони праці. Показники

ефективності заходів щодо поліпшення умов і охорони праці. Визначення соціальної ефективності заходів щодо охорони праці. Основні витрати по охороні праці на підприємстві. Структура річної економії на підприємстві від поліпшення умов труда. Визначення ефективності і вибір варіанта інвестування охорони праці. Основні напрямки охорони навколишнього середовища. Основні джерела шкідливих викидів у навколишнє середовище. Охорона атмосферного повітря. Заходи щодо обмеження викидів. Очищення викидів від забруднення. Охорона водних ресурсів. Зворотне водопостачання. Порядок розробки і затвердження нормативів гранично допустимих викидів. Порядок числення і сплати збору за забруднення навколишньої природного середовища. Нормативи збору, стягнутого за викиди основних забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення.

Тема 3. Цивільний захист в сучасних умовах.

Етапи розвитку ЦЗ України: закони про цивільну оборону від 1993 та 1999 роки, створення Єдиної державної системи попередження та реагування на аварії, катастрофи та інші НС, Указ Президента про створення Міністерства по питанням НС та в справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи (28.10.96), Кодекс цивільного захисту України (2013 р.). Утворення загальної системи захисту населення від промислових аварій, катастроф і стихійних лих. Загальні принципи організації і структури установ ЦЗ України. Організаційна структура цивільного захисту об'єкта народного господарства. Сили і засоби ЦЗ. Формування ЦЗ, їх класифікація, порядок їх створення. Територіальні та об'єктні формування, формування і служби загального призначення, спеціальні та спеціалізовані формування.

Тема 4. Способи захисту населення у надзвичайних ситуаціях

Основні принципи і способи захисту населення при аваріях, катастрофах, стихійних лихах і воєнних діях. Евакуаційні заходи, їх організація і планування, органи. Інженерні (колективні) заходи захисту населення. Захисні споруди, їх класифікація. Організація укриття населення у мирний і воєнний час. Сховища, протирадіаційні укриття, їх планування, конструктивні рішення, технологічне обладнання, системи життєзабезпечення, режими роботи системи постачання повітря. Засоби індивідуального захисту, їх класифікація. Протигази: промислові, цивільні та військові, їх застосування. Засоби захисту шкіри, їх використання. Медичні та найпростіші засоби індивідуального захисту. Порядок накопичування, зберігання та видачі засобів індивідуального захисту.

Тема 5. Оцінка обстановки у надзвичайних ситуаціях

Прилади дозиметричного контролю: принцип дії приладів, практична робота з ними. Оцінка радіаційної обстановки. Основні поняття та визначення. Оцінка хімічної обстановки при аваріях на хімічно небезпечних об'єктах, а також при застосуванні хімічної зброї. Визначення меж і площі осередків ураження. Розв'язання типових задач. Оцінка інженерної та пожежної обстановки.

3.3 Тематика практичних занять

№ з/п	Тема заняття
1.	<p>Система управління охороною праці:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні вимоги до побудови та функціонування системи управління охороною праці, вирішення основних завдань. 2. Примірний розподіл функціональних обов'язків з охорони праці керівників, посадових осіб і фахівців. 3. Порядок ідентифікації (визначення) небезпек, оцінка та регулювання ризиків. 4. Планування заходів з охорони праці. Види планування та контролю стану з охорони праці. 5. Система контролю результативності дії СУОП. 6.
2.	<p>Економічні та екологічні аспекти охорони праці:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Економічні аспекти охорони праці 2. Економічні методи управління охороною праці 3. Оцінка затрат на охорону праці та визначення їхньої ефективності 4. Визначення ефективності заходів і засобів профілактики виробничого травматизму і професійної захворюваності 5. Економічне стимулювання охорони праці 6. Фінансування охорони праці 7. Аналіз умов праці 8. Розслідування та облік професійних захворювань
3.	<p>Цивільний захист в сучасних умовах:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суб'єкти забезпечення цивільного захисту (ст.6 Кодексу цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI) 2. Єдина державна система цивільного захисту (ст. 8 Кодексу цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI) 3. Режими функціонування єдиної державної системи цивільного захисту (ст. 11 Кодексу цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI) 4. Повноваження місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування у сфері цивільного захисту (ст. 19 Кодексу цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI) 5. Права та обов'язки громадян у сфері цивільного захисту (ст. 21 Кодексу цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI)
4.	<p>Способи захисту населення у надзвичайних ситуаціях:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Захисні споруди цивільного захисту. Укриття населення у захисних спорудах цивільного захисту (ст. 32 Кодексу цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI) 2. Організація робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій (ст. 71 Кодексу цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI) 3. Соціальний захист постраждалих внаслідок надзвичайної ситуації (ст. 84 Кодексу цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI) 4. Навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту (ст. 91 Кодексу цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI)

№ з/п	Тема заняття
5.	<p>Оцінка обстановки у надзвичайних ситуаціях</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Моніторинг і прогнозування надзвичайних ситуацій (ст. 43 Кодексу цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI) 2. Джерела небезпеки виникнення надзвичайних ситуацій техногенного характеру (ст. 50 Кодексу цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI) 3. Забезпечення техногенної безпеки органами державної влади, органами місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання (ст. 51 Кодексу цивільного захисту України від 02.10.2012 № 5403-VI)

3.3. Перелік індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми або тем, з яких виконується індивідуальне завдання	Назва і вид індивідуального завдання
1.	Система управління охороною праці	Додаткова контрольна точка 1 реферат
2.	Економічні та екологічні аспекти охорони праці.	Додаткова контрольна точка 2 ситуаційна вправа
3.	Способи захисту населення у надзвичайних ситуаціях	Додаткова контрольна точка 3 ситуаційна вправа

IV КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

4.1. Перелік обов'язкових контрольних точок для оцінювання знань студентів денної форми навчання

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Мак балів	Характеристика критеріїв досягнення результату навчання для отримання максимальної кількості балів
1.	Контроль поточної роботи на практичних заняттях	20	здобувач здатний продемонструвати критичне осмислення лекційного та позалекційного матеріалу, брати кваліфіковану участь у дискусії з наведенням аргументації
2.	Індивідуальне завдання №1	20	здобувач здатний розкрити тему реферату з використанням інформаційних і наукових джерел і сформулювати висновки.
3.	Індивідуальне завдання №2	20	здобувач розв'язав ситуаційне завдання і аргументовано презентував результати
4.	Індивідуальне завдання №3	20	здобувач розв'язав ситуаційне завдання і аргументовано презентував результати
5.	Контрольна робота	20	здобувач виконав тестові завдання, що відповідають програмним результатам навчання за дисципліною
Поточний контроль		100	-
Підсумковий контроль		100	Студент виконав тестові завдання і ситуаційні вправи, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни
Всього		100	-

4.2. Критерії оцінювання сформованості програмних результатів навчання під час підсумкового контролю

Синтезований опис компетентностей	Типові недоліки, які зменшують рівень досягнення програмного результату навчання
<p>Когнітивні:</p> <p>знання основних положень організації охорони праці в галузі, мету, структуру і завдання системи управління охороною праці (СУОП); джерел виникнення шкідливостей і небезпек в галузі, шляхи зменшення їх дії на працюючих;</p> <p>знання порядку розслідування і обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій; методи аналізу травматизму і профзахворювань, їх основні причини; порядку відшкодування збитку постраждалому від нещасних випадків і профзахворювань, штрафні санкції до підприємств за порушення нормативних актів з охорони праці; засобів і методів колективного та індивідуального захисту від дії характерних для галузі шкідливих і небезпечних виробничих чинників; методів визначення ефективності заходів щодо поліпшення умов праці на підприємстві; характеристики зон ураження, які виникають у НС; способів та засобів захисту населення від уражаючих факторів аварій, катастроф, стихійних лих і сучасної зброї масового ураження; основ організації проведення рятувальних та інших робіт;</p>	<p>75-89 % - здобувач припускається несуттєвих помилок у описі трудового процесу у галузі, недостатньо повно розкриває порядок розслідування нещасних випадків і профзахворювань; відшкодування збитків у випадку ушкодження здоров'я; припускається несуттєвих помилок при визначенні змісту і структури системи управління охороною праці в галузі (СУОП)</p> <p>55-74 % - студент некоректно формулює основи управлінського обліку та робить суттєві помилки щодо класифікації витрат для цілей управління, припускається помилок при визначенні калькуляції продукції, припускається помилок при прийнятті управлінських рішень</p> <p>менше 55 % - студент не може обґрунтувати свою позицію посиланням на конкретне джерело інформації, не володіє знаннями порядку розслідування і обліку нещасних випадків, невірно тлумачить основи організації проведення рятувальних та інших робіт</p>
<p>Афективні:</p> <p>усвідомлювати зміст довідково-нормативної та іншої технічної документації і літератури, ДГСТів та ДСТУ;</p> <p>пояснювати і аргументувати загальні і часткові висновки за результатами досліджень; принципи організації роботи в умовах надзвичайної ситуації;</p> <p>обґрунтовувати плани і програми забезпечення здійснення безпечної діяльності.</p>	<p>75-89% - здобувач припускається певних логічних помилок в аргументації власної позиції в дискусіях на заняттях та під час захисту індивідуальних завдань, відчуває певні складності у поясненні фахівцю окремих аспектів професійної проблематики</p> <p>55-74 % - здобувач припускається істотних логічних помилок в аргументації власної позиції, слабо виявляє ініціативу до участі у дискусіях та індивідуальних консультаціях за наявності складності у виконанні індивідуальних завдань; відчуває істотні складності при поясненні фахівцю або нефахівцю окремих аспектів професійної проблематики</p> <p>менше 55 % - студент не здатний продемонструвати володіння логікою та</p>

Синтезований опис компетентностей	Типові недоліки, які зменшують рівень досягнення програмного результату навчання
	аргументацією у виступах, не виявляє ініціативи до участі у дискусії, до консультування з проблемних питань виконання індивідуальних завдань, не здатний пояснити нефахівцю суть відповідних проблем професійної діяльності; виявляє зневагу до етики навчального процесу або державно-управлінської діяльності
<p>Психомоторні: уміння оцінювати динаміку ефективності функціонування СУОП, обґрунтовувати пропозиції щодо удосконалення СУОП; визначати вимоги норм, вимірювати і розраховувати фактичні величини виробничих небезпек і шкідливостей, шляхи зниження їх негативного впливу на працюючих; організувати розслідування нещасного випадку на виробництві; проводити атестацію робочих місць відповідно до встановленої методики, визначати оптимальні рішення щодо поліпшення умов праці;</p> <ul style="list-style-type: none"> • застосовувати практичні методи, методологічні аспекти та логіку комп'ютерного дизайну при конструюванні, побудові та схемотехніці комп'ютерних систем та мереж, з врахуванням вимог техніки безпеки, охорони праці та протипожежної безпеки в професійній діяльності; використовувати та володіти засобами дотримання норм, вимог та правил охорони праці та безпеки життєдіяльності в професійній сфері для проведення безпечної діяльності 	<p>75-89% - здобувач припускається певних помилок у стандартних методичних підходах та відчуває ускладнення при їх модифікації за зміни вихідних умов навчальної або прикладної ситуації</p> <p>60-74% - студент відчуває ускладнення при модифікації стандартних методичних підходів за зміни вихідних умов навчальної або прикладної ситуації</p> <p>менше 55% - студент нездатний самостійно здійснювати пошук та опрацювання необхідного матеріалу з управлінського обліку, не виконує індивідуальні завдання, проявляє ознаки академічної недобросовісності при підготовці індивідуальних завдань та виконанні контрольних робіт, не сформовані навички самооцінки результатів навчання і відсутні навички міжособистісної комунікації з прийняття допомоги з виправлення ситуації</p>

V ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Характеристика змісту засобів оцінювання
1.	Контроль поточної роботи на практичних заняттях	<ul style="list-style-type: none"> • фронтальне опитування за тематикою дисципліни; • оцінювання активності участі у дискусіях
2.	Індивідуальні завдання	<ul style="list-style-type: none"> • реферат; • оцінювання самостійності та якості виконання ситуаційного завдання і презентування результатів
3.	Контрольні роботи	<ul style="list-style-type: none"> • стандартизовані тести; • ситуаційні завдання
Підсумковий контроль		<ul style="list-style-type: none"> • стандартизовані тести.

VI РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

6.1. Основна література

1. Дементій, Л.В. Охорона праці в галузі / Л. В. Дементій, Г. Л. Юсіна, Г. І. Чижиков. – Краматорськ : ДДМА, 2006. – 296 с. – ISBN 5-7763-1410-0.
2. План-пам'ятка до вивчення курсу «Охорона праці в галузі» для студентів економічних спеціальностей / Укл. Л.В. Дементій, Г.Л. Юсіна - Краматорськ: ДДМА, 2004. – 60 с.
3. Обеспечение безопасности жизнедеятельности. Справочное пособие. / Дементий Л.В., Юсіна А.Л. – Краматорск: ДГМА, 2008. – 300 с. ISBN 978-966-379-244-6.
4. Дементій Л.В. Безпека життєдіяльності й охорона праці. Частина 1: розрахунки / Л.В. Дементій, Г.Л. Юсіна, Г.О. Санталова – Краматорськ: ДДМА, 2011. – 296 с. рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України, ISBN 978-966-379-534-8.
5. Поляков О. Є., Юсіна Г. Л., Євграфова Н. І. Цивільна оборона. Теоретичний курс: навч. посібник. – Краматорськ: ДДМА, 2007. – 280 с. ISBN 978-966-379-195-1
6. Поляков О. Є., Санталова Г. О. Цивільний захист: методичні вказівки до організації самостійної роботи студ. усіх спец. денної та заочної форм навчання. – Краматорск: ДДМА, 2013. – 52 с.
7. Організація самостійної роботи студентів заочного факультету з дисципліни «Безпека життєдіяльності» / Юсіна Г.Л., Дементій Л.В. – Краматорськ : ДДМА, 2009. – 64 с.
8. Методические указания для курсового и дипломного проектирования по дисциплине «Гражданская оборона» для студентов дневной и заочной форм обучения / сост. : Дементий Л.В., Поляков А.Е., Кузнецов А.А. – Краматорск : ДГМА, 2005. – 32 с.

6.2. Допоміжна література

9. Геврик Є. О. Охорона праці: навч. посібник .-3-тє вид., виправл. та доп. – К.: Ніка-Центр, 2007. - 376 с. ISBN 978-966-521-449-6
10. Катренко Л. А., Кіт Ю. В., Пістун І. П. Охорона праці: навч. посібник. – Суми: Університетська книга, 2007 .-496 с.-966-680-082-9
11. Депутат О. П., Коваленко І. В., Мужик І. С. Цивільна оборона: навч. посібник/за ред. В. С. Франчука .-2-ге вид., доп.-Львів:Афіша,2001 .-336 с.
12. Храмов В. Цивільний захист в 21 столітті // Безпека життєдіяльності. – 2010. - № 12. – С. 22–24.
13. Гогіташвілі Г.Г. Система управління охороною праці. – Львів.: Афіша, 2002. – 320 с.

14. Гогіташвілі Г. Г., Карчевські Є. Т., Лапін В. М. Управління охороною праці та ризиком за міжнародними стандартами: навч. посібник. – К.: Знання, 2007. – 367 с. ISBN 966-346-250-7.

15. Русаловський А. В. Правові та організаційні питання охорони праці: навч. посібник. – К.: ЦНЛ, 2005. – 176 с.

16. Жидецький В.Ц. Охорона праці користувачів комп'ютерів. – Львів: Афіша, 2000. – 176 с.

17. Практикум з охорони праці: Навч. посібник / За ред. В.Ц. Жидецького. – Львів.: Афіша, 2000. – 352 с.

18. Охрана труда на предприятии с позиции действующего законодательства / В.Н. Иванов, В.И. Дейнека, Б.М. Коржик и др. – Харьков: Центр Консулат, 2003. – 248 с.

19. Коваль В. І. Управління охороною праці в промисловості: Навч. посібник / В. І. Коваль, В.А. Скороходов. – К.: Професіонал, 2005. – 448 с.

20. Безопасность жизнедеятельности в машиностроении / Под ред. Ю.М. Соломенцева. - М.: Высш. шк., 2002. – 310 с.

21. Эргономика: Учеб. Пособие для вузов / В.В. Адамчук, Т.П. Варна, В.В. Воротникова и др. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 1999. – 254 с.

22. Примірний порядок атестації робочих місць на відповідність нормативно-правовим актам з охорони праці // Охорона праці. – 2015. – № 3. – С. 41–55.

6.3. Web-ресурси

1. <http://dsp.gov.ua/> - Офіційний сайт Державної служби України з питань праці (Держпраці).

2. <https://mon.gov.ua/ua> - Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.

3. <https://www.dsns.gov.ua/> - Офіційний сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

4. <http://www.fssu.gov.ua/fse/control/main/uk/index> - Офіційний сайт Фонду соціального страхування України.

5. <http://online.budstandart.com> – Сервіс для роботи з нормативними документами.

6. <https://dnaop.com/> – ДНАОП. Законодавча база України.

7. <http://uas.org.ua/ua/> – ДП «УкрНДНЦ» Державне підприємство «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості».